

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग १ सत्र २ मराठी (६०:४० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२५ — २०२६ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र २ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता ६० : ४० च्या स्वरूपानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव : .....

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : .....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय : .....

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

एम.ए.मराठी सत्र २ (NEP2) (60:40)

प्रत्येक विषयासाठी ०२ स्वाध्याय असून ते अनिवार्य आहेत. तसेच केस स्टडी किंवा बुक रिव्ह्यू या दोन्हीपैकी कोणताही एक विद्यार्थी सोडवू शकतात.

साहित्यप्रकारांचा सूक्ष्म विचार

स्वाध्याय प्रश्न : १ 'महाकाव्य' व 'आख्यानकाव्य' या साहित्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

स्वाध्याय प्रश्न : २ 'चरित्र' व 'प्रवासवर्णन' या साहित्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

Case study : 'एकांकिका' व 'नाटक' याबद्दल तुमची मते नोंदवा.

किंवा

Book Review : तुम्हाला भावलेल्या कोणत्याही एका प्रवासवर्णन किंवा रोजनिशीचा थोडक्यात परिचय करून द्या

विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास

स्वाध्याय प्रश्न : १ महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे यांच्या प्रवासवर्णनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ वंसत आबाजी डहाके यांच्या 'चित्रलिपी' मधील महानगरीय कवितांचे विशेष सांगा.

Case study : महर्षि विठ्ठल रामजी शिंदे यांच्या लेखनावद्दलची तुमची मते नोंदवा.

किंवा

Book Review : तुम्हाला भावलेल्या संत तुकारामांच्या अभंगाचा थोडक्यात परिचय करून द्या

आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यत्तोरकाळ)

स्वाध्याय प्रश्न : १ नवसाहित्याचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ स्वातंत्र्यत्तोर कालखंडातील ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Case study : महानगरीय मराठी साहित्यात भाषेचे स्वरूप कसे बदलले आहे? तुमचे मत मांडा.

किंवा

Book Review : तुम्हाला भावलेल्या बालसाहित्य किंवा विज्ञानसाहित्य यापैकी कोणत्याही एका प्रकाराचा थोडक्यात परिचय करून द्या

साहित्य आणि दृश्यकला

स्वाध्याय प्रश्न : १ दृश्यकला म्हणजे काय ? ते सांगून दृश्यकलेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ चित्रकलेची माध्यमे व छायाचित्रातील घटक सोदहाराण सांगा.

Case study : मराठी साहित्यातील संस्कृती चित्रपटातून कशी चित्रित होते. तुमच्या भाषेत सांगा.

किंवा

Book Review : छायाचित्रण, चित्रकला किंवा चित्रपट लेखनाविषयी लिहिलेल्या कोणत्याही एका ग्रंथाचा थोडक्यात परिचय करून द्या.

आधुनिक भाषाविज्ञान

स्वाध्याय प्रश्न : १ भाषाकुल म्हणजे काय? ते सांगून जगातील प्रमुख भाषाकुलाची ओळख करून द्या.

स्वाध्याय प्रश्न : २ प्रमाण भाषा आणि बोली भाषा यांच्यातील साम्य—भेद स्पष्ट करा.

Case study : मराठी भाषेवर अन्य भाषांचा प्रभाव कसा पडला आहे. तुमच्या भाषेत सांगा.

किंवा

Book Review : मराठी बोलीभाषा लेखनाविषयी लिहिलेल्या कोणत्याही एका ग्रंथाचा थोडक्यात परिचय करून द्या.

सर्जनशील लेखनाचे स्वरूप

स्वाध्याय प्रश्न : १ कथानकाचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ सर्जनशील लेखन करताना येणा—या अडचणी व आव्हाने याविषयी चर्चा करा.

Case study : कविता कशी आकारास येते ? याबद्दल तुमची मते नोंदवा.

किंवा

Book Review : साहित्य निर्मिती लेखनाविषयी लिहिलेल्या कोणत्याही एका ग्रंथाचा थोडक्यात परिचय करून द्या.